

ZAKON

O ZAŠTITI ZRAKA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se tehnički uvjeti i mjere za sprežavanje ili smanjivanje emisija u zrak prouzrokovanih ljudskim aktivnostima koje se moraju poštovati u procesu proizvodnje, na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH), planiranje zaštite kvaliteta zraka, posebni izvori emisija, katastar emisija, kvalitet zraka, nadzor i kazne za prekršaje za pravna i fizička lica.

Mjere iz stava 1. ovog člana preduzimaju se uz primjenu načela:

- integrisanog pristupa zaštiti okoliša, uključujući zrak, vodu i tlo, kao i obavezu smanjenja emisija na najmanju moguću mjeru uz korištenje najboljih raspoloživih tehnologija;
- zagađivačiplača, kojim se osigurava da troškove smanjenja zagađivanja zraka snose operatori izvora emisija zagađujućih materija;
- usaglasenosti zaštite na radu sa pravilima zaštite okoliša;
- poboljšanja kvaliteta zraka i izvan teritorija Federacije BiH.

Nadležni federalni i kantonalni organi dužni su osigurati učestvovanje javnosti u pripremi dokumenata prostornog uređenja i drugih planova koji utiču na kvalitet zraka, kao i u pripremi politike kvaliteta zraka i akcionih planova o zraku, u određivanju lokacija, postupcima izdavanja dozvola i inspekcijama izvora emisija.

II - POJMOVI I DEFINICIJE

Član 2.

U smislu ovog zakona sljedeći izrazi imaju značenje:

"emisija" - znači ispuštanje supstanci iz bilo kojeg izvora u zrak;

"izvor" - znači bilo koje porijeklo ispuštanja supstanci u zrak, uključujući i stacionarne izvore iz industrije i domaćinstava, kao i pokretne izvore kao što su motorna vozila i taškaste i difuzne izvore;

"zrak" - znači spoljni zrak u atmosferi ne uključujući i radne prostorije;

"kvalitet zraka" - znači koncentraciju zagađujućih supstanci u zraku u toku određenog perioda;

"zagađujuća materija" - znači bilo koja supstanca koju uvijek direktno ili indirektno unosi u zrak i koja vjerovatno može imati štetan uticaj na ljudsko zdravlje i/ili na okoliš u cjelini, uključujući i neprijatne mirise;

"neprijatan miris" - znači svojstvo odoranata za koje se ljudskim oslom mirisa opažava da izaziva negativan fiziološki uticaj;

"zagađivanje zraka" - znači direktno ili indirektno unošenje supstanci u zrak od uvijek (to rezultira takvim štetnim uticajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima, ekosistemima i materijalnim dobrima);

"postrojenje" - znači bilo koji objekat koji se koristi za industrijske ili javne komunalne svrhe koji može da izazove zagađivanje zraka;

"postrojenje sa sagorijevanjem" - znači bilo koju tehniku napravu u kojoj goriva oksidiraju kako bi se koristila toplota koja se na taj način proizvodi; ovaj zakon se primjenjuje samo na pogone sa sagorijevanjem koja su

namijenjena za proizvodnju energije sa izuzetkom onih pogona koji direktno koriste proizvode sagorijevanja u procesima proizvodnje;

"postrojenje za spaljivanje otpada" - zna~i bilo koju stacionarnu ili pokretnu tehni~ku jedinicu namijenjenu termalnoj obradi otpada sa ili bez povrata toplote od sagorijevanja koja se proizvode; ovo uklju~uje spaljivanje putem oksidacije otpada kao i putem ostalih procesa kao {to su procesi pirolize, gasifikacije ili plazme kada se supstance koje nastaju kao rezultat tretiranja naknadno spaljuju;

"operator" - zna~i bilo koje fizi~ko ili pravno lice koje rukovodi radom ili kontrolira postrojenje, odnosno u slu~ajevima utvr~enim zakonom lice na koje je preneseno javno ovla{tenje;

"velika nesre}a/udes" - zna~i pojavu velike emisije, po`ara ili eksplozije koje nastaju zbog nekontroliranih promjena nastalih tokom rada postrojenja i predstavljaju veliku opasnost po zdravlje ljudi ili okoli{ posredno ili neposredno, unutar ili izvan postrojenja uklju~uju}i jednu ili vi{e opasnih supstanci;

"zna~ajna promjena" - zna~i promjenu u radu postrojenja koja mo`e imati {tetne uticaje na ljude ili okoli{, bilo da su ti uticaji neposredni ili odlo`eni;

"grani~na vrijednost kvaliteta zraka" - zna~i nivo odre|en na osnovu nau~nog znanja s ciljem izbjegavanja, spre~avanja ili smanjivanja {tetnih uticaja na ljudsko zdravlje i/ili okoli{ u cjelini; ovaj nivo se mora dosti}i u odre|enom periodu i kasnije ne smije biti prekora~en;

"grani~na vrijednost emisije" - zna~i koncentraciju i/ili koli~inu zaga|uju}ih supstanci u emisijama iz nekog izvora u toku odre|enog perioda koje ne smiju biti prekora~ene;

"ciljana vrijednost" - zna~i nivo odre|en sa ciljem izbjegavanja vi{e dugotrajnih {tetnih uticaja na ljudsko zdravlje i/ili okoli{ u cjelini; ovaj nivo se mora dosti}i u odre|enom periodu gdje je to mogu}e;

"prag uzbune" - zna~i nivo iznad kojeg postoji rizik po ljudsko zdravlje prilikom kratkog izlaganja i na kojem }e biti preduzeti direktni koraci;

"prag upozorenja" - zna~i nivo iznad koga postoji rizik po ljudsko zdravlje usljed kratkog izlaganja za izuzetno osjetljive dijelove stanovni{tva i o kome je potrebno dati najnovije informacije.

^lan 3.

Svi subjekti ~ije aktivnosti imaju uticaja na zrak du`ni su da me|usobno sara|uju po pitanjima kvaliteta zraka.

Zabranjeno je prouzrokovanje zna~ajnog zaga|ivanja zraka ili nano{enje {tete okoli{u putem emisija.

III - PLANIRANJE

^lan 4.

Radi postizanja ciljeva ovog zakona Federalno ministarstvo prostornog ure|enja i okoli{a (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) i kantonalna ministarstva nadle`na za poslove okoli{a (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) du`ni su koordinirati i uskladiti planove koji se ti~u kvaliteta zraka.

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije) donosi Federalnu strategiju za{tite zraka na period od najmanje deset godina kao dio Federalne strategije za{tite okoli{a koja ima za cilj pobolj{anje kvaliteta zraka.

Izvr{taj o provo|enju Strategije iz stava 2. ovog ~lana svake dvije godine priprema Federalno ministarstvo i podnosi Vladi Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) na razmatranje, usvajanje i dostavljanje Parlamentu Federacije.

Izvrje{taj sadr`i:

- a) podatke o kvalitetu zraka, njegovom razvoju i tenden- cijama, posebno kada su u pitanju zaga|uju}e materije za koje je grani~na vrijednost utvr|ena u provedbenim propisima koji proizilaze iz ovog zakona;
- b) podatke o razvoju i tendencijama emisija zaga|uju}ih materija koje su navedene u katastru emisija i
- c) mjere za pobolj{anje kvaliteta zraka koje se preduzimaju u skladu sa ovim zakonom i rezultate preduzetih mjera.

Kantonalna zakonodavna tijela donose kantonalne planove za{tite kvaliteta zraka na period od najmanje pet godina kao dio kantonalnih planova za{tite okoli{a i koja ima za cilj pobolj{anje kvaliteta zraka.

Kantonalni planovi za{tite kvaliteta zraka moraju biti usagla{eni sa Federalnom strategijom za{tite kvaliteta zraka.

^lan 5.

Kod izrade dokumenata prostornog ure|enja i drugih planova mora se voditi ra~una o za{titi kvaliteta zraka. Nijedan plan ne mo`e biti donesen ukoliko nije uskla|en sa utvr|enom Federalnom strategijom za{tite okoli{a i Federalnom strategijom za{tite kvaliteta zraka.

Federalno ministarstvo i kantonalna ministarstva, svako iz svoje nadle`nosti, izra|uje listu podru~ja na kojima se ne mo`e locirati nijedan nov ta~kasti izvor emisija, {to se posebno odnosi na pogone i postrojenja, postrojenja sa sagorijevanjem i postrojenja za spaljivanje otpada.

U podru~jima iz stava 2. ovog ~lana se ne mo`e vr{iti ni zna~ajnije pro{irenje postoje}ih djelatnosti.

Kod izrade dokumenata prostornog ure|enja i drugih planova, pri odre|ivanju lokacija za nove ta~kaste izvore emisija zaga|uju}ih materija na koje se odnosi ~lan 7. stav 1. ovog zakona, du`na pa`nja se posve}uje za{titi ventilacionih hodnika i kvalitetu zraka nekog gusto ili stalno naseljenog podru~ja.

Lokacija, veli~ina i karakteristike ventilacionih hodnika odre|uju se meteorolo{kom studijom.

^lan 6.

Svaki izvor emisija mora da ispunjava sljede}e uvjete:

- da su emisije zaga|uju}ih materija u zrak, kao i emisije neprijatnih mirisa, smanjene na najmanju mogu}u mjeru uz upotrebu najboljih raspolo`ivih tehnologija u fazama planiranja, projektovanja, otvaranja postrojenja i njegovog rada i
- da grani~ne vrijednosti emisija ne smiju biti prekora~ene.

Federalni ministar prostornog ure|enja i okoli{a (u daljem tekstu: federalni ministar) propisat }e grani~ne vrijednosti emisija.

^lan 7.

Emisije u zrak koje poti~u iz izvora emisija za koje postoji obaveza procjene uticaja na okoli{ i pribavljanje okolinske dozvole reguliraju se okolinskom dozvolom.

Za izvore emisija za koje je potrebna okolinska dozvola podnosilac zahtjeva izra|uje studiju o zraku u kojoj opisuje o~ekivane emisije u zrak i njihov uticaj na okoli{.

Nadležno ministarstvo ne može zahtijevati izradu studije o zraku od podnosioca zahtjeva kome se za izvor emisije izdaje okolinska dozvola, na osnovu Studije o uticaju na okoliš, pod uvjetom da su tom studijom obrađena pitanja iz člana 10. ovog zakona.

Studija o zraku je integralni dio dokumentacije kod izdavanja okolinske dozvole za izvore emisija. Nadležno ministarstvo ne može izdati okolinsku dozvolu u slučaju da studija o zraku ukazuje na znatne štetne uticaje na ljudsko zdravlje i/ili okoliš.

U postupku izdavanja okolinske dozvole za izvore emisija iz stava 2. ovog člana, prije donošenja odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole, mora se pribaviti mišljenje bilo koje općine koja bi mogla biti pod značajnim uticajem tog izvora.

Općina mora dostaviti svoje mišljenje sa primjedbama i sugestijama najkasnije 15 dana od dana traženja.

Nadležno ministarstvo koje izdaje okolinsku dozvolu vodi računa o pribavljenom mišljenju.

Član 8.

Za izvore emisija u zrak koji nisu obuhvaćeni članom 7. st. 2. i 3. ovog zakona, urbanističkom saglasnošću, odobrenjem za građenje i odobrenjem za upotrebu utvrdit će se dozvoljene emisije u zrak.

Uz zahtjev za donošenje rješenja iz stava 1. ovog člana podnosilac zahtjeva dostavlja:

- podatke o kvalitetu i količini osnovnih supstanci koje će se koristiti u radu,
- podatke o kvalitetu i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak u toku normalnog rada objekta uključujući i rasipanje emisije,
- podatke o kvalitetu i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak iz objekta u slučaju nesreća veštih razmjera i
- listu preventivnih mjera ili mjera za ublažavanje posljedica koje se koriste za sprežavanje ili ako to nije moguće za smanjivanje emisija.

U slučaju da se podaci o zraku koji su pripremljeni u ranijoj fazi postupka donošenja rješenja iz stava 1. ovog člana smatraju nedovoljnim u kasnijim fazama, nadležni organ može tražiti od podnosioca zahtjeva da revidira i dopuni dokumentaciju.

Član 9.

Kod započinjanja ponovnog rada već postojećih objekata ili promjene namjene objekata potrebno je provesti postupak i izdati novu okolinsku dozvolu u skladu sa odredbom člana 7. stav 2. ovog zakona.

Član 10.

Studiju o zraku izrađuje firma koja ispunjava uvjete i kriterije utvrđene u odredbi člana 59. stav 5. Zakona o zaštiti okoliša.

Troškove izrade studije o zraku snosi podnosilac zahtjeva za izdavanje dozvole.

Studija o zraku mora da bude izrađena u skladu sa odobrenim metodama.

Studija o zraku obuhvata:

- podatke o projektu, uključujući i lokaciju, okruženje, infrastrukturu, prirodu aktivnosti i, gdje je to potrebno, tehnologiju koja će se koristiti;
- poređenje tehnologije koja se koristi u odnosu na najbolje raspoložive tehnologije, posebno one koje se odnose na emisije u zrak;

- kvalitet i količinu supstanci koje će se koristiti za proces proizvodnje i za proizvodnju energije gdje je to potrebno;
- kvalitet i količinu supstanci koje će biti emitovane u toku normalnog rada objekta uključujući difuzne emisije;
- kvalitet i količinu supstanci koje će biti emitovane iz objekta u slučaju nesreća veštih razmjera;
- opis uticaja na okoliš koje imaju zagađujuće materije u toku normalnog rada i u slučaju nesreća veštih razmjera koji obuhvata:
- skicu područja koje je pod uticajem u okolini izvora emisije;
- opis kvaliteta zraka u relevantnom području u slučaju da ne dođe do realiziranja datog projekta;
- opis dodatnog zagađivanja prouzrokovanog projektom uz korištenje detaljnih proračuna prijenosa i informacija o lokalnim meteorološkim uvjetima gdje je to odgovarajuće;
- opis sveukupnog kvaliteta zraka u relevantnom području;
- opis uticaja sveukupnog kvaliteta zraka (to jest očekivanog kvaliteta zraka nakon realiziranja projekta) na ljude, biljni i životinjski svijet, tlo (putem depozicije), materijalno i kulturno naslijeđe koje uključuje opis sveukupnog zagađivanja zraka u odnosu na granične vrijednosti predviđene poveljenim propisima;
- listu preventivnih i olakšavajućih mjera kojima se sprečava, ili ukoliko to nije moguće, smanjuje uticaj prouzrokovan emisijama datog projekta;
- opis podataka koji se koriste i metoda koje su primjenjene u pripremi studije i
- netehnički rezime koji se priprema radi informiranja javnosti.

Netehnički rezime studije o zraku mora biti javno objavljen odmah nakon kompletiranja na način prilagođen sredini u kojoj će objekat biti lociran ili imati uticaja na sredinu u periodu od najmanje dva mjeseca.

Član 11.

Nadležno ministarstvo mora biti obaviješteno o bilo kakvoj promjeni u projektu, planu ili radu nekog izvora emisije.

U slučaju manjih promjena, nadležno ministarstvo mora biti obaviješteno o prirodi promjene i njenim uticajima na emisiju zagađujućih materija u zraku u roku od sedam dana od nastanka promjene.

Operator izvora emisije kod namjeravane značajne promjene dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje okolinske dozvole prije pristupanja izmjenama u slučaju da:

- planirana promjena bude značajna, ali da se izvor emisije ne odnosi na član 7. stav 1., operator podnosi opis promjene i odgovarajuću dokumentaciju kako bi dobio odobrenje nadležnog ministarstva;
- planirana promjena odnosi se na član 7. stav 1., operator podnosi zahtjev za izdavanje okolinske dozvole u skladu sa važećim propisima.

Član 12.

Okolinska dozvola izdata u skladu sa članom 71. Zakona o zaštiti okoliša i člana 7. ovog zakona sadrži i:

- razloge na osnovu kojih je nadležni organ utvrdio da su preduzete sve potrebne preventivne mjere protiv zagađivanja zraka, uključujući primjenu najboljih raspoloživih tehnologija, pod uvjetom da provođenje takvih mjera ne zahtijeva pretjerane troškove;
- primjenljivost određenih zabrana i ograničenja na izvor emisije koje su definirane u dokumentima prostornog uređenja;
- definiranje odgovarajućeg načina ispuštanja zagađujućih materija iz izvora emisije i definiranje ostalih uvjeta ispuštanja;
- granične vrijednosti emisija koje dati objekat mora poštovati;
- izričitu obavezu da vrijeme rada objekta ne smije prekoračiti granične vrijednosti emisija i kvaliteta zraka;
- određivanje lokacija za uzimanje uzoraka, mjerenje i određivanje postupaka koji će se koristiti kako bi se ispunile obaveze koje se tiču periodičnog mjerenja,
- mjere koje će se preduzeti u slučaju nesreća veštih razmjera.

Federalni ministar je posebnim propisom regulirati monitoring emisija i kvalitet zraka.

Ukoliko se ne može primijeniti ni jedna granična vrijednost emisija utvrđena posebnim propisima, nadležno ministarstvo je odrediti graničnu vrijednost emisije za dati izvor.

Član 13.

Operator stacionarnog izvora emisije iz člana 7. stav 1. ovog zakona jednom godišnje dostavlja izvještaj nadležnom ministarstvu.

Izvještaj sadrži podatke o emisijama iz datog izvora, o potrošnji energije i goriva, te o drugim podacima o potencijalnom uticaju na zdravlje koje mogu imati supstance koje emituje dati izvor.

Izvještaj mora biti javno objavljen odmah nakon što je sačinjen na način prilagođen datoj sredini u kojoj je objekat lociran u periodu od najmanje dva mjeseca.

Član 14.

U slučaju da redovan izvještaj operatora, promjena u propisima ili nalaz inspekcije pokaže da se granične vrijednosti emisije ne mogu osigurati prema uvjetima utvrđenim u okolinskoj dozvoli, nadležni organ je po službenoj dužnosti ponovo razmotriti okolinsku dozvolu.

Član 15.

O prekoračenju graničnih vrijednosti emisija iz izvora emisija iz člana 7. stav 4. ovog zakona operator je dužan da odmah obavijestiti nadležno ministarstvo.

Nadležno ministarstvo naložiti je obustavu rada izvora emisije dok se ne preduzmu neophodne mjere radi usklađivanja sa standardima emisije.

Nadležno ministarstvo određuje maksimalni dozvoljeni period za bilo koje tehnički neizbježne prekide u toku kojih koncentracije emisija u zrak prelaze predviđene granične vrijednosti.

U slučaju kvara operator smanjuje ili prekida rad dok se ne steknu uvjeti za normalan rad. U tom slučaju izvor emisije ne može ni pod kojim uvjetima nastaviti rad duže od osam sati bez prekida, a ukupno godišnje trajanje rada u takvim uvjetima ne može biti duže od 96 sati.

Nadležno ministarstvo kao i stanovništvo koje živi u okruženju izvora emisije u najkraćem vremenskom roku biti će obavješteni o nesrećama i njihovim razmjerama u izvoru emisije iz člana 7. stav 1. ovog zakona.

IV - POSEBNI IZVORI EMISIJA

Član 16.

Kućni izvori emisije

Odredbe čl. od 7. do 15. ovog zakona se ne primjenjuju na emisije u zrak iz kućnih aktivnosti ili kućnih izvora sagorjevanja koja je termalna snaga manja od 250 KW.

Gradske toplane se ne smatraju kućnim izvorima.

Oprema, uređaji i ostale mašine koje se koriste u domaćinstvima i koje predstavljaju izvore emisija podliježu prethodnom odobravanju određenog tipa proizvoda.

Federalni ministar određuje detaljna pravila odobravanja tipa proizvoda, pravila o emisiji zagađujućih materija, a posebno o spaljivanju biomasa manjeg obima.

^lan 17.

Odobrenje za goriva

U ku}nim izvorima emisije se mogu koristiti samo goriva navedena u standardima utvr|enim od Instituta za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasni{tvo Bosne i Hercegovine.

^lan 18.

Postrojenja sa sagorjevanjem i druga industrijska postrojenja

Pitanja koja se odnose na emisiju iz postrojenja sa sagorjevanjem sa nominalnom termalnom snagom jednakom ili ve}om od 50 MW kao i iz postrojenja sa nominalnom termalnom snagom manjom od 50 MW ure|uju se provedbenim propisom koji proizilazi iz ovog zakona.

Nadle`no ministarstvo mo`e dozvoliti privremeno prekora~enje grani~nih vrijednosti emisija odre|enih za pogone sa sagorjevanjem koji koriste doma}a ~vrsta goriva.

Ovo prekora~enje ne mo`e trajati du`e od {est mjeseci i ne mo`e biti ve}e od dva puta u odnosu na grani~ne vrijednosti emisije.

Provedbenim propisom, u skladu sa ovim zakonom, utvrdit }e se grani~ne vrijednosti emisija i zahtjevi koji se ti~u monitoringa zaga|uju}ih materija za sljede}e industrijske sektore:

- Proizvodnja metala:
 - a) pogoni za pe~enje metalne rude ili za sinterovanje,
 - b) pogoni za proizvodnju sirovog gvo`la ili ~elika uklju~uju}i stalno livenje,
 - Proizvodnju cementnog klinkera u rotacionim pe}ima,
 - Proizvodnju celuloze iz drveta ili drugih vlaknastih materijala.

^lan 19.

Postrojenja za spaljivanje otpada

Uvjeti za rad postrojenja za spaljivanje otpada uredit }e se provedbenim propisom u skladu sa ovim zakonom.

^lan 20.

Motorna vozila

Emisija iz motornih vozila kao nestacionarnih ta~kastih izvora zaga|enja ure|uje se posebnim propisima kojim je ure|ena redovna godi{nja inspekcija motornih vozila.

Nadle`ni organ ne mo`e izvr{iti registraciju vozila koja prekora~uju odre|ene grani~ne vrijednosti emisija.

^lan 21.

Sadr`aj sumpora u gorivu

Te{ka ulja kod kojih sadr`aj sumpora prelazi 1,00 % mase ne mogu biti kori{ }ena kao goriva za pogone sa sagorjevanjem od 1. januara 2010. godine.

Pogon sa sagorijevanjem koji koristi te{ka ulja kod kojih je sadr`aj sumpora ve}i od vrijednosti navedene u stavu 1. ovog ~lana mogu da rade samo pod uvjetima da im je izdata okolinska dozvola u skladu sa ~lanom 7. ovog zakona.

Dizel-goriva koja se koriste za motorna vozila i brodove ne mogu biti kori{ }ena kao goriva od:

- 1. januara 2010. ukoliko je sadr`aj sumpora ve}i od 0,20% njihove mase,
- 1. januara 2015. ukoliko je sadr`aj sumpora ve}i od 0,10% njihove mase.

Ograni~enja iz st. od 1. do 3. ovog ~lana u odre|enim te~nim naftnim derivatima se ne primjenjuju na:

- goriva namijenjena preradi prije finalnog sagorijevanja,
- goriva koja }e biti prera|ena u rafinerijskoj industriji.

Federalni ministar svojim propisom utvr|uje uvjete mjerenja i kontrole.

^lan 22.

Goriva za vozila

Goriva za motorna vozila moraju biti u skladu sa standardima kvaliteta koje je objavio Institut za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasni{tvo Bosne i Hercegovine.

Od 1. januara 2010. ne }e se vr{iti promet olovnog benzina.

^lan 23.

Skladi{tenje fosilnih goriva i benzina

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na objekte, postrojenja, vozila i brodove koji se koriste za skladi{tenje, utovar i prijevoz benzina od jednog skladi{ta do drugog ili od glavnog skladi{ta do benzinske stanice.

Objekti, postrojenja, vozila i ure|aji bit }e projektirani i kori{teni na na~in da:

- preostala isparenja ostaju u kontejneru nakon istakanja benzina,
- prihvataju i zadr`avaju povratna isparenja iz prostora za skladi{tenje na benzinskoj stanici ili glavnom skladi{tu,
- se isparenja zadr`avaju u pokretnom kontejneru dok ne dole do ponovnog punjenja u glavnom skladi{tu.

^lan 24.

Ostala isparljiva organska jedinjenja

Emisije isparljivih organskih jedinjenja utvrdit }e se provedbenim propisom u skladu sa ovim zakonom.

Upotreba organskih jedinjenja u djelatnostima i pogonima mora biti svedena na najmanju mogu }u mjeru.

Supstance i preparati koji se usljed sadr`aja isparljivih organskih jedinjenja klasifikuju kao kancerogeni, mutageni ili toksi~ni za biolo{ku reprodukciju }e u najve }oj mjeri i u najkra }em vremenskom roku biti zamijenjeni manje {tetnim supstancama i preparatima.

^lan 25.

Za{tita ozonskog omota~a

Zaštita ozonskog omotača se odnosi na supstance koje otpu otonski omotač, proizvode i opremu koja sadrži te supstance.

Uvjeti i postupak postepenog iskljuivanja iz upotrebe supstanci koje otpu otonski omotač i njihove zamjene alternativnim supstancama koje imaju znaajno manji tetni uticaj na okoli i postupak za rukovanje proizvodima koji sadrē ili su napravljeni od supstanci koje otpu otonski omotač, uredit je se provedbenim propisom u skladu sa ovim zakonom.

Nadležno ministarstvo vodi evidenciju o izvozu, uvozu i potrojni supstanci koje otpu otonski omotač i podnosi izvještaj prema meunarodnim sporazumima o zaštiti okoliša iz stava 1. ovog člana.

V - KATASTAR EMISIJA

član 26.

Federalno ministarstvo objavljuje, u januaru svake godine, Izvještaj o katastru emisija za zagaujuće materije zraka za prethodnu godinu za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Kantoni, u aprilu svake godine, objavljuju katastrofe emisija za zagaujuće materije zraka (uključujući i emisije iz prirodnih izvora) za prethodnu godinu za teritorij svog kantona.

Mejunтитetsko tijelo za okoliš objedinjuje, u aprilu svake godine, Izvještaj o katastrima emisija za prethodnu godinu na osnovu informacija dostavljenih od entitetskih ministarstva. Objedinjeni izvještaji se dostavlja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine radi slanja nadležnim tijelima meunarodnih sporazuma člana je Bosna i Hercegovina člana.

Izvještaji moraju biti pripremljeni u skladu sa zahtjevima za davanje izvještaja određenih u meunarodnim sporazumima člana je Bosna i Hercegovina člana.

Katastri emisija moraju biti pripremljeni najmanje za sljedeće zagaujuće materije zraka: sumpordioksid, nitrookside, ugljendioksid, ugljenmonoksid, amonijak, nitrookside, metan, nemetanske ugljovodonike, benzin i vrste estice veličine iznad deset mikrometara (PM-10).

Katastar emisija se vodi po djelatnostima.

Procjene emisija vrše se po meunarodno prihvaćenim metodama i smjernicama do kojih se došlo kroz praksu.

Operatori, stručne institucije i nadležni kantonalni organi dužni su Federalnom ministarstvu dostaviti sve podatke neophodne za procjenu emisija ili za njihovu kontrolu.

Federalno ministarstvo priprema i redovno ađurira registar emisija koji obuhvata sve podatke o emisijama iz velikih tačkastih izvora.

Registar emisija je sastavni dio katastra emisija.

Federalno ministarstvo osigurava pristup svim informacijama o emisijama putem javnog objavljivanja.

VI - KVALITET ZRAKA

član 27.

Granične vrijednosti kvaliteta zraka, ciljne vrijednosti i pragovi uzbune za zagaujuće materije i datum njihovog stupanja na snagu utvrdit je se provedbenim propisom u skladu sa ovim zakonom.

Nadležno ministarstvo ne može odobriti obavljanje djelatnosti koja bi prouzrokovala prekoračenje graničnih vrijednosti u području gdje granične vrijednosti nisu prekoračene.

Kantoni mogu odrediti grani~ne vrijednosti kvaliteta zraka n`e od vrijednosti datih u provedbenom propisu iz stava 1. ovog ~lana zavisno od specifi~nosti pojedinih podru~ja.

^lan 28.

Mjerenje kvaliteta zraka

Federalno ministarstvo osigurava redovan monitoring kvaliteta zraka od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stru~na institucija ovla{ }ena od Federalnog ministarstva i Federalnog ministarstva zdravstva uspostavlja i vr{i monitoring kvaliteta zraka u skladu sa provedbenim propisom.

Bazu podataka o mjerenju kvaliteta zraka vodi stru~na institucija iz stava 2. ovog ~lana.

Stru~na institucija iz stava 2. ovog ~lana priprema godi{nji izvje{taj o stanju kvaliteta zraka i dostavlja ga Federalnom ministarstvu i Federalnom ministarstvu zdravlja radi objavljivanja. Prekora~enje grani~nih vrijednosti kvaliteta zraka, pragova upozorenja, ciljanih vrijednosti i dugoro~ni ciljevi za za{titu zraka moraju biti dokumentovani u izvje{taju.

^lan 29.

Mjere koje se primjenjuju u podru~jima gdje su nivoi vi{i od grani~nih vrijednosti

Kanton u roku od dvije godine donosi Kantonalni akcioni plan za{tite kvaliteta zraka u oblastima u kojima su prekora~ene grani~ne vrijednosti kvaliteta zraka jedne ili vi{e zaga|uju }ih materija.

Ukoliko su prekora~ene grani~ne vrijednosti u dva ili vi{e kantona Federalno ministarstvo vr{i koordinaciju me|u kantonima.

Planovi iz stava 1. ovog ~lana mogu predvidjeti mjere kontrole, obustavljanja aktivnosti, uklju~uju }i motorni saobra}aj, ukoliko doprinose prekora~enju grani~nih vrijednosti.

Kantoni mogu zabraniti kori{ }enje odrejenih drumova za neke vrste vozila ukoliko se zaga|ivanje zraka koje je prouzrokovano drumskim saobra}ajem ne mo`e rije{iti na drugi na~in.

Plan iz stava 1. ovog ~lana dostavlja se Federalnom ministar- stvu i ostalim kantonalnim ministarstvima u ~ljoj je nadle`nosti provo|enje mjera iz Kantonalnog akcionog plana za{tite kvaliteta zraka.

Plan mora biti dostupan javnosti radi davanja primjedaba prije dono{enja.

Plan, pored ostalog, sadr`i:

- lokaciju podru~ja pretjerane zaga|enosti (regioni, gradovi) i stanica za mjerenje;
- op)e informacije o vrsti podru~ja (grad, industrijska ili ruralna oblast);
- procjenu zaga|enog podru~ja (km²) i broja stanovnika izlo`enog zaga|ivanju;
- potrebne klimatske podatke;
- relevantne topografske podatke;
- informacije o vrsti ciljeva koji zahtijevaju za{titu u datom podru~ju;
- prirodu i procjenu zaga|ivanja kao {to su koncentracije uo~ene u prethodnim godinama, tehnike koje se koriste za procjenu;
- porijeklo zaga|ivanja kao {to je lista osnovnih izvora emisije odgovornih za zaga|ivanje (mapa), ukupna koli~ina emisija iz ovih izvora (tona godi{nje), infor- macije o zaga|ivanju koje dolaze iz drugih podru~ja;
- analizu situacije kao {to je detaljan opis onih faktora koji su prouzrokovali prekora~enje (prijenos, uklju~uju }i prekograni~ni prijenos, oblik), detaljan opis mogu }ih mjera za pobolj{anje kvaliteta zraka;
- detaljan opis mjera ili projekata koje treba usvojiti radi smanjenja zaga|ivanja;

- procjenu planiranog poboljšanja kvaliteta zraka i vremena koje je potrebno da bi se postigli ovi ciljevi;
- neophodne budžetske zahtjeve (sredstva, osoblje, informacije i sl.) koji iziskuju planirano poboljšanje kvaliteta zraka.

Član 30.

Situacije izuzetnog zagađivanja (SMOG)

Kanton donosi Interventni plan kada postoji rizik prekoračenja praga upozorenja navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenja trajanja takvih pojava.

Planovima se mogu predvidjeti mjere kontrole, obustava aktivnosti, uključujući i motorni saobraćaj, koje doprinose prekoračenju pragova upozorenja.

U slučaju da problem zagađenja zraka koje je prouzrokovano dramskim saobraćajem ne može biti riješen na drugi način, kanton može zabraniti korištenje određenih drumova za određene vrste vozila.

U slučaju da su pragovi uzbune utvrđeni u provedbenim propisima prekoračenja, kantoni preduzimaju neophodne korake kako bi javnost bila obaviještena (npr. putem radija, televizije, tampe ili na način uobičajen u datoj sredini).

Član 31.

Razmjena informacija

Institucije i organi nadležni za procjenu kvaliteta zraka, u skladu sa članom 28. ovog zakona, dostavljaju Federalnom ministarstvu neophodne informacije za izvještaj, a Federalno ministarstvo ih dostavlja međuentitetskom tijelu nadležnom za zaštitu okoliša.

Član 32.

Informiranje javnosti

Stručna institucija iz člana 28. ovog zakona osigurava da se ažurirane informacije o koncentracijama zagađujućih materija u zraku redovno dostavljaju javnosti i odgovarajućim organizacijama kao što su: organizacije za zaštitu okoliša, organizacije potrošača, organizacije koje predstavljaju osjetljive grupacije stanovništva i ostalim relevantnim organima koji se bave zaštitom zdravlja.

Informiranje se vrši putem radija, televizije, tampe, displeja ili elektronskih putem.

Informacije iz stava 1. ovog člana obuhvataju podatke o prekoračenju koncentracija utvrđenih graničnih vrijednosti i pragovima uzbune u toku perioda za koji se daje srednja vrijednost kao i procjenu u vezi sa graničnim vrijednostima i pragovima uzbune i odgovarajuće informacije koje se tiču uticaja na zdravlje.

Informacije koje se dostavljaju javnosti i organizacijama moraju biti jasne, razumljive i dostupne.

VII - NADZOR

Član 33.

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Federalno ministarstvo.

Poslove inspekcijskog nadzora vrše federalni i kantonalni inspektori u ovisnosti od toga koji organ je izdao okolinsku dozvolu.

Inspektor po slu`benoj du`nosti vr{i inspeksijski nadzor kako bi se provjerilo da li su emisije u skladu sa odgovaraju}im grani~nim vrijednostima emisije i sa drugim uvjetima iz okolinske dozvole koja je izdata za dati izvor emisije.

Inspektor uzimanjem uzoraka provjerava da li je sadr`aj sumpora u gorivima koja se koriste u skladu sa ~lanom 21. ovog zakona. Uzimanje uzoraka zapo~inje u roku od {est mjeseci od dana kada odgovaraju}a maksimalna granica sadr`aja sumpora u gorivu stupi na snagu.

Operator izvora emisije du`an je inspektoru omogu}iti nesmetan inspeksijski nadzor uz osiguranje pristupa izvoru, podacima i dokumentima o izvoru, uz prisustvo predstavnika operatora izvora emisije u inspekciji.

Inspektor u vr{enju inspeksijskog nadzora sa~injava zapisnik o nalazima inspekcije koji sadr`i:

- datum, trajanje, mjesto i predmet inspekcije,
- ime, funkciju i izjavu predstavnika operatora,
- naziv operatora izvora emisije,
- tehni~ke podatke o izvoru emisije,
- ta~nu lokaciju uzimanja uzorka,
- opis uzimanja uzorka, metode mjerenja i opreme koja je kori{ }ena,
- datum i trajanje uzimanja uzoraka, broj uzetih uzoraka, po~etak i zavr{etak mjerenja,
- povredu propisa utvr|enu u toku mjerenja,
- potencijalne razloge za nemogu}nost provo|enja inspekcije.

Inspektor dostavlja operatoru izvora emisije zapisnik o inspeksijskom nadzoru u roku od mjesec dana od izvr{ene inspekcije.

^lan 34.

Ukoliko inspektor utvrdi da nije postupljeno u skladu sa odredbama ovog zakona ili uvjetima iz dozvole, donosi rje{enje kojim nala`e operatoru izvora emisije:

- preduzimanje odgovaraju}ih mjera kako bi se u najkra}em roku otklonile utvr|ene nepravilnosti;
- preduzimanje mjera koje su potrebne za ispunjavanje uvjeta uklju~uju}i i izmjenu ili modifikaciju tehnologije koju koristi;
- da plati nov~anu kaznu u slu~aju neprekidnog kr{enja odredaba iz ovog zakona ili uvjeta iz dozvola;
- obustavu aktivnosti koje prouzrokuju neposrednu opasnost po ljudsko zdravlje ili okoli{ dok se osigura otklanjanje navedenih opasnosti i
- neprekidno pla}anje nov~anih kazni u slu~aju ponavljanja kr{enja odredaba iz ovog zakona i uvjeta iz dozvola.

VIII - KAZNE NE ODREDBE

^lan 35.

Nov~anom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aj svako pravno lice koje:

- zapo~ne rad bez pribavljanje okolinske dozvole iz ~lana 7. ovog zakona ili suprotno uvjetima okolinske dozvole;
- ponovno otpo~ne rad u postoje}em objektu ili promijeni namjenu bez pribavljene okolinske dozvole (~lan 9. ovog zakona);
- vr{i namjerne zna~ajne promjene u projektu, planu ili radu izvora emisije bez pribavljene okolinske dozvole (~lan 11. ovog zakona) i
- ako postupi suprotno odredbama ~lana 15. ovog zakona.

Nov~anom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit }e se za prekr{aje iz stava 1. ovog ~lana odgovorno lice u pravnom licu.

^lan 36.

Nov~anom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM kaznit }e se za prekr{aj svako fizi~ko lice koje:

- ne podnese godi{nji izvje{taj u skladu sa ~lanom 3. ovog zakona i
- ne obavijesti nadle`ni organ o prekora~enju grani~nih vrijednosti emisija (~lan 15. ovog zakona).

IX - PRIJELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

^lan 37.

Postoje}i objekti koji su u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona ve} bili pu{teni u pogon i koji su dobili potrebne dozvole ili su pokrenuli postupak izdavanja dozvola, du`ni su uskladiti svoje aktivnosti sa odredbama ovog zakona i provedbenim propisima do 2008. godine.

Postoje}i objekti su du`ni pripremiti planove prilago|avanja za postepeno pobolj{anje karakteristika svojih emisija kako bi se ispunili uvjeti iz ovog zakona.

Planovi prilago|avanja se dostavljaju nadle`nim organima radi odobravanja ne kasnije od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

^lan 38.

Propis iz ~lana 4. ovog zakona donijet }e Parlament Federacije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi iz ~l. 6., 10., 12., 16., 18. st. 1., 2. i 4., 19., 21., 24., 25. i 27. donijet }e federalni ministar u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

^lan 39.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da va`e odredbe posebnih zakona koji reguliraju pitanja za{tite zraka.

Postoje}i provedbeni propisi koji reguliraju pitanje za{tite zraka iz stava 1. ostaju na snazi do dono{enja propisa iz ~lana 38. ovog zakona.

Periodi~na revizija provedbenih propisa koji proisti~u iz ovog zakona vr{it }e se najmanje svakih pet godina, u skladu sa tehni~kim razvojem u odrejivanju grani~nih vrijednosti, metoda mjerenja i sl., posebno u skladu sa promjenama u najboljim raspolo`ivim tehnikama.

^lan 40.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Predsjedavaju}i
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Slavko Mati}, s. r.

Predsjedavaju}i
Predstavni~kog doma

Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimovi, s. r.